

Znamy treść pocztówki nadanej w Iławie niemal dokładnie 112 lat temu. To część ciekawej, większej kolekcji

data aktualizacji: 2025.04.05

To pozdrowienia, ale też... zamówienie. Treść pocztowej karty z widokówką z Iławy, nadanej w naszym mieście 27 marca 1913 roku - niemal dokładnie 112 lat temu - poznaliśmy dzięki tłumaczeniu Piotra Ambroziaka. My dotarliśmy do informacji, że pocztówka to część ciekawej muzealnej kolekcji - zbioru kart pocztowych prężnego polskiego kupca Edmunda Mateckiego.

Dziś Jezioraki dzieli już zupełnie inny most - ale wtedy, 112 lat temu, widoczna na załączonym zdjęciu konstrukcja była, jak głosi napis na widokówce, „**nowym mostem na Jezioraku**”. Ten widok wybrał nadawca karty, aby skontaktować się z odbiorcą. **Kim byli?**

Wyraźniejsze światło pomógł rzucić na tę korespondencję sprzed ponad wieku przewodnik turystyczny, dawniej związany z promocją Miasta Iławy - **Piotr Ambroziak**. Chociaż świetnie zna niemiecki, to - jak przyznaje - **tłumaczenie nie należało do łatwych**. To dlatego, że nie mamy tutaj do czynienia ze współczesnym językiem niemieckim - tylko ze staroniemieckim. Pomogły kontakty za zachodnią granicą i uzyskane u znajomego językowe wsparcie.

I tak - możemy się dowiedzieć, co też takiego napisano na odwrocie widokówki.

Panie Matecki!

Chciałem tylko poprosić o przesłanie moich dwóch jedwabnych łóżek na powyższy adres bez opłaty pocztowej. Z góry serdecznie dziękuję i przesyłam serdeczne pozdrowienia. Proszę pozdrowić swoją ciocię.

- A adres, pod który te łóżka miały dotrzeć, to Dt. Eylau, Saalfelderstr 25, czyli Iława, ul. Zalewska 25 - uzupełnia nasz tłumacz i wyjaśnia: zapewne chodzi o łóżka pokryte jedwabiem; zamawiający musiał być zamożnym mieszczaninem.

Co ciekawe, pocztówka to lokalny akcent i „smaczek” w pewnej muzealnej kolekcji, znajdującej się w zasobach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. Zbiór kart pocztowych Edmunda Mateckiego, bo o nim mowa, to licząca 335 widokówek kolekcja korespondencji z lat 1905-1938. Pocztówki są po polsku, niemiecku, ale też w językach angielskim, rosyjskim czy szwedzkim.

- Karty pocztowe są w większości wymianą korespondencji między nim lub jego żoną a przyjaciółmi i współpracownikami. Zakres terytorialny zespołu obejmuje teren Polski, Niemiec, Czech, Węgrzech, Austrii, Holandii, Szwajcarii i Nowej Zelandii - przybliżają szczegóły muzealnicy.

W przypadku „iławskiej” kartki pocztowej Matecki jest adresatem - a zamówienie wysłano z Iławy pod bydgoski adres; Bromberg - to właśnie niemiecka nazwa Bydgoszczy. Wszystko się zgadza, bo Edmund Matecki był członkiem znanej w tym mieście rodziny kupieckiej. Wraz z bratem byli w międzywojennej Bydgoszczy właścicielami domu towarowego na Starym Rynku. Edmund szczególnie pasjonował się winiarstwem; w latach 20-tych stał się współwłaścicielem winiarni przy ul. Długiej 10 (dawniej: Długa 35).

- Edmund Matecki przed odzyskaniem przez Polskę niepodległości pracował jako komiwojażer w branży handlowej, głównie winiarskiej - mówi dr hab. Marek

Romaniuk z Archiwum Państwowego w Bydgoszczy (cytat za serwisem expressbydgoski.pl). - **Przemierzył w tym czasie znaczną część naszego kontynentu, przede wszystkim tereny należące do Cesarstwa Niemieckiego. Miał zwyczaj wysyłać z miejscowości i regionów, które odwiedzał, widokówki - do rodziny, do współpracowników. Potem te widokówki zebrał i stworzył z nich unikalną kolekcję. Większość pocztówek miała wielomilionowe nakłady, jednak trafiają się w tej kolekcji i prawdziwe rarytasy. Całość tworzy interesujący zestaw prezentujący widoki z różnych miast i punktów widokowych z początków XX wieku. Najwięcej jest ilustracji z przełomu pierwszej i drugiej dekady poprzedniego stulecia.**

Część zbioru została już zdigitalizowana. To widokówki ze Spreewaldu, Karkonoszy, Saksońskiej Szwajcarii, Gór Harz... no i z Ławy, z roku 1913, ale to już wiecie :-).

Tekst: Marta Chwałek.

Karta pocztowa: Archiwum Państwowe w Bydgoszczy.

Źródło:

<https://www.infolawa.pl/aktualnosci/item/77844-znamy-tresc-pocztowki-nadanej-w-ilawie-niemal-dokladnie-112-lat-temu-to-czesc-ciekawej-wiekszej-kolekcji>